

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 franci, $\frac{1}{2}$ an 20 franci, 1 an 40 franci.
Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și Administrația: Strada Măcelarilor Nr. 21.

Se prenumără și la poste și la librării.

În Bucuresci

primesc abonamente D. C. Pascu, Str. Lipsani 35

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Curentul persistă.

Oamenii chibzuți, și care-și dau socoteală despre mersul politicii interne din regatul Sfântului Stefan, se așteaptă de sigur, ca Maghiarii să mai slăbească cu tendințele lor de desnaționalizare. Ar trebui să o facă cel puțin acum, după ce s'au convins și se pot convinge pe fiecare zi, că zadarnice sînt toate opintirile lor de a face din acest stat poliglot un stat național maghiar.

Da, ar trebui, dacă Ungurii ar fi oameni cuminți, dacă cei chibzuți între dinșii n'ar fi mai rari decât corbul alb, dacă șovinismul cel mai turbat nu i-ar fi desbrăcat de orice calități ce se cer unui popor cu pretensiuni de a stăpâni.

Astfel însă curentul persistă, acel curent nefericit, care a produs o babilonică zăpăceală de sus, dela miniștri, până jos la canceliști, se menține, ba pare a se mări în continuu.

Probe: câte voiți!

De câteva zile ministrul școalelor cu consilierii sei și cu alți bărbați de școală distinși, tot capete luminate — dacă se mai poate vorbi între Unguri de capete luminate — discută asupra unei chestiuni de mare importanță pentru viața ori-cărui stat: unificarea școalelor secundare.

După lungi debateri, sciți la ce rezultat au ajuns acele minți luminate unguresci?

Au ajuns la proclamarea următorului principiu fainos, asupra căruia ar trebui să ceară patentă:

„Zadarnic s'ar unifica școalele secundare din punct de vedere al programului și al împărțirii materiilor de studiu, dacă atât în cursul inferior, cât și în cel superior, și în general în toate școalele secundare din Ungaria nu va fi aceeași limbă de propunere.

Ear' ca se nu mai rămână nici o îndoială asupra adevăratului scop ce Ungurii îl urmăresc prin reformă școlară pe care vor s'o facă și cu care se laudă de atâta vreme, unul dintre distinși țărani maghiari, Bekics, scrie în guvernamentalul „Nemzet” următoarele:

„Ori-ce am face, ori-ce am întreprinde, scopul nostru național nici măcar apropiat nu ni-l putem, câtă vreme există școale secundare nu numai nemțesci, dar

ceea-ce e principala greutate: școale secundare românești!”

Va să dăcă scopul principal al reformei școlare ce se prepară nu este un scop pedagogic: o limpede în programul școalelor secundare, o ușurătate ce s'ar face elevilor, ci este ștergerea cu desăvîrșire a școalelor secundare române, puține câte mai sînt, este o nouă lovitură și cea mai strânică adusă celor trei milioane de Români, străini în țara lor, este o goană scandalosă în contra a tot ce este românesc; va să dăcă, ceea-ce până acum se cerea numai în momente de elucubrațiuni șoviniste, de aci încolo are să fie înseris în legile Terii-Unguresci și ale Ardealului: în regatul Sfântului Stefan, aici în mijlocul Europei și pe la sfîrșitul acestui veac de naționalism, Maghiarii, preținși liberali și deșitatori ai culturii europene, vor să ne silească cu cea mai revoltătoare forță brutală să ne adaptăm la veninosul izvor al culturii unguresci.

Nu sîntem din neam fricos, am dovedit-o de atâtea-ori. Nici ne perdem lesne buna noastră chibzueală.

Realizând însă Maghiarii planul lor temerar, va trebui să dăcem o vorbă grea, să întreprindem o acțiune pentru a-i aduce la gânduri mai sănătoase pe oamenii acestia, care — hotărîți! — nu mai au un grăunte de minte.

Ați, ca publiciști, denunțăm numai intențiunile legiuitorilor maghiari.

Românii cu inimă și cu dragoste de neamul lor se cugetă unde am ajunge, dacă într-o bună dimineață — Maghiarii sînt grăbiți — din intențiuni ne-am pomeni cu faptul împlinit.

Să cugetăm cu toții, pentru-ca la momentul suprem să fim cu toții la un loc, să ne apărăm voinicesc contra concetățenilor, cu care în pace ar trebui să trăim, dar' care ne împing tot mai mult spre dușmănie.

Presă maghiară despre alegerile din România. Înregistrând succesul conservatorilor în alegerile ce s'au terminat ieri în România, „Magyar Hirlap” a se declară satisfăcut și-și explică bucuria mai ales asupra faptului, că actualul prim-ministru român, dl Lascăr Catargiu a rupt cu politica veche boierească, politică rusească, și prin faptul, că în cabinet a lăsat conducerea în ale politicii externe dlui Carp. s'a arătat și el aderent la triplei alianțe.

Nu mai puțin se bucură numitul țiar din cauză, că-l scie pe dl L. Catargiu un zelos bărbat de stat, care voese legături economice prietenoase cu monarhia austro-ungară.

Alegerile suplimentare în România. La balotagiile pentru col. I. de senatori făcute ieri în România au reușit câte un guvernamental la Băcău, Botoșani, Putna, Roman, doi la Suceava și Tecuci, ear' câte un opozițional la Gorj și Romaniași.

Din parlamentul maghiar.

În ședința casei magnaților dela 24 l. c. s'a verificat lista membrilor, s'a constituit biroul prin alegerea a 2 secretari și a unui questor și s'au ales comisiunile.

În lista membrilor s'a introdus numele Archiducului Francisc Salvator și al lui Albrecht Salvator.

Numele următorilor membri morți au fost șters: Archiducele Carol Salvator, principele Egon Thurn-Taxis, contele Hypolit Zichy, baronul Ladislau Podmaniczky, baronul Ludovic Döry, Paul Gönczy și Alexandru Lumnitzner.

Ca delegații ai dietei croate s'au introdus contele Teodor Drascovici, Iuliu Jelacic și Svetozar Cusecici.

Cualificațiunea de avere s'a recunoscut conților August Zichy, Isosif Géza și Paul Boliza.

S'au ales notari: contele George Bánffy, baronul Leopold Edelsheim-Gyulay junior, Isosif Gáll, Paul Gyulay, baronul Eugen Nyáry, baronul Simeon Révay, baronul Isosif Rudnyánszky, contele Emeric Széchenyi junior. Questor s'a ales contele Stefan Szapáry.

Despre cele petrecute în ședința dela 25 c. a camerei dăm următoarele amănunte:

În ședința dela 25 l. c. a dietei din Budapesta s'a procedat la alegerea președintelui biroului.

Au fost doi candidați: baronul Desider Bánffy, din partea guvernului, și Péchy Tamás, fostul președinte al camerei, pentru care a votat întreaga opoziție.

A fost ales cu majoritate de 85 voturi baronul Bánffy, care a întrunit 243 voturi, ear' Péchy Tamás a întrunit 158 voturi.

După proclamarea votului guvernamentalii au făcut mari ovațiuni lui Bánffy, ear' opoziții au făcut ovațiuni postului president,

Péchy Tamás, care de altminterlea e supărat pe guvern, îndeosebi pe contele Szapáry, pentru-că l'a dat la o parte, după-ce 12 ani a servit partidul liberal ca președinte al camerei.

Se scrie în același timp, că primul ministru a comunicat partidului kossuthist, că guvernamentalii nu sînt dispuși a ceda un loc de vicepreședinte și opozițiunii. Cu toate astea la alegerea biroului, opoziția a hotărît candidatura lui Helffy Ignátz. Ca notar, vor vota pentru Szederkényi Nándor, pe care-l vor primi și guvernamentalii.

Cu privire la scrisoarea maghiară ce s'a cetit în cameră ca venită din partea prezidiului dietei croate, se telegrafează din Agram cu data de 24 c. următoarele:

Organul guvernului declară astăzi, că scrisoarea prezidiului dietei croate către parlamentul din Budapesta, în care s'au comunicat numele delegaților noi aleși, s'a făcut numai în limba croată; dacă dar' ea a fost cetită ieri în text maghiar, aceasta nu a putut fi decât o traducere maghiară, făcută de prezidiul camerei unguresci.

După alegeri.

Dela dl George Popoviciu, protopop în Șiria, primim cu privire la cele publicate în nrl 28 al „Tribunei” următoarea scrisoare:

Cu intențiune rea cearcă dl corespondent, ca un sincer aderent al partidului național, a-m macula caracterul meu național, punându-mă în rîndul trădătorilor scumpei mele națiuni. Sînt conșc de faptele mele și convins, că nu am păcătuit ca Român. De altmunc judece on. public.

Spetșes facti este următorul:

În ziua conferenței noastre cercuale, adevă în 10 Ianuarie 1892, către seară se prezentă la mine în Șiria un plenipotențiat al candidatului Soimosi, care îmi făcu ofertul de cinci mii floreni pentru a nu primi eventuala candidatură ca deputat dietal al acestui cerc. După-ce fu respins, în ziua următoare veni al doilea sol, — care ca om de încredere avea intrare în sfîtuirile Soimosi-esilor, care se țineau la domeniul de pământ din Șiria, — care asemenea respins, în camera caritatis, îmi spune că conducătorii partidului Soimosi în țesul când de nou voiu respinge ofertul lor, sînt hotărîți a folosi această sumă pentru coruperea preoților și a învățătorilor din protopresbiteratul meu; ba mai mult, pentru a mă îdespopularisa, vor lăți faima că ei m'au corupt.

Așteptam cu nerăbdare mergerea la Sibiu, când în seara de 11 Ianuarie s'a prezentat la mine o deputațiune numeroasă din Șiria și giur, rugându-mă ca la conferența din Sibiu, dacă va fi posibil, să exoperez activitatea pentru cercul nostru; și aceasta cu atât mai virtos, încât Soimosi-esii lășesc faima în toate comunele, că ei m'au corupt, ear' publicilor numai așa se va convinge despre contrarul, dacă voiu pși.

În urma acestor faime, în 12 Ianuarie am convocat preoțimea din întregul cerc alegător pe 4/6 Ianuarie în Pancota. Atunci am excurs și în comunele tractului meu — nu cu intențiunea susținută de corespondent, — ci pentru a asigura preoțimea și pe învățători, că faimele lăfite sînt neadevăruri și numai invențiuni malițioase.

Că în această excursiune, ba chiar și la adunarea din Pancota am avut cai de prejunctură, este adevărat; această împrejurare însă puțin mă privește, atunci, când cu bani plătesc, ai cui vor fi fost acei cai, cu vizitiul loșca în frunte nu sciu.

Cu ce intențiune am convocat conferența din Pancota rog a se declara pe dl protopop gr. cat. din Șiria și preotul Ioan Cure din Covăsintu cu care împreună am călătorit până la Pancota, și cărora per extensum li-am descoperit scopul acelei conferențe.

Sosi ziua conferenței din Sibiu. Am mers și eu, unde vădînd curentul pentru absoluta pasivitate, nici că puteam ave enragiul de a cere activitatea pentru cercul Șiria.

Sosind din Sibiu am excurs de nou în tract; unde avui ocaziune a mă întâlni cu preotii și învățătorii, cărora li-am spus hotărîrea conferenței din Sibiu și dacă — după-cum susține corespondentul — le voiu fi dat instrucțiuni contrare hotărîrii din Sibiu, îi rog ca să constate păcatul în public.

Că am fost la Tagányi este un adevăr, însă nu am făcut acesta pentru a me deșosi — cum susține cu destulă maliție corespondentul — ci pentru a-mi împlini un act de curtoisie, atunci când i-am revanșat vșduta.

Dacă declarațiunile vor apără, atunci vina On public și dacă am vorbit rău, mărturisesc de rău.

Cred că înaintea lumii românești sînt cunoscut din trecut, și viitorul încă va proba, că onoarea și caracterul meu național nu-l voiu păta. — Ear' încot pentru lecția de conduită națională, de aceea nici-odată n'am avut, și-l asigur pe corespondentul, că nici în viitor nu voiu avea lipsă.

Șiria, 11/23 Februarie 1892.

Georgiu Popoviciu, protopop.

FOIȚA „TRIBUNEI”.

Nicu Ciobănelul.

— Novela din popor —

de

Ioan Russu Șirlianul.

(Urmare și fine.)

IV.

În sfîrșit a doua zi ajunseră la Cluj.

Merseră într-una, numai la câte un isvor stăteau să se mai odihnească, să mai laze vita să pască, ori se mai opriau pe ici pe colo prin pădure. Căutau trași roșii și coapte, cu care își mai astempărau setea, căci erau în toiul verii.

Ilonei nu i-ar fi părut rău, dacă toată viața sa ar fi trebuit să călătorească astfel. Nicu nu s'ar fi ostenit nici el să o petreacă până la capătul lumii.

După-ce ajunseră la Cluj, unde era îngrămădită oștirea ungurească, Ilona se duse la mai marele orașului să întrebe despre fratele ei. Acesta îi spuse, că nu scie despre dînsul, dar' că îi va înlesni drumul la Oradea-mare.

A doua zi o să plece mai multe doamne și domni la Oradea-mare, acolo este puterea ungurească, ear' Clujenii se temeau, că iobăgimea va da năvală peste ei, căci au diseră de turburările de prin tot Ardealul. Se va duce și Ilona cu aceste doamne. N'are, de cine să se teamă, le vor petrece o ceată de soldați.

Nicu nu scia ce să dăcă, când Ilona îi spuse, că are să se despartă. Până acum nu se gândise, că o să se despartă de ea.

Îi venia așa de greu să nu o mai vadă.

Ear' când ea își lua rămas bun dela el, și-i mulțumi pentru cele ce a făcut pentru dînsa spunându-i, că nu-l va uita nici-odată, și se nu o uite nici el, cu Nicu se învîrtia lumea ca atunci, când a vșdut-o mai întâiu... Atât numai, că atunci de bucurie, ear' acum de durere! Atunci a vșdut-o pentru întâiași-dată, acum poate pentru cea din urmă...

Nu-i venia nici o vorbă pe buze...

Să-i dăcă să nu se ducă? Dar' cu ce drept? Să-i dăcă să-l iee și pe el cu ea? Dar' ce să caute el între domni?...

Și în sfîrșit ce se mai gîndească el la ea, el, un cioban la turme altauia, de altă lege și de alt neam. Ce l'a putut vrăji așa de tare, încot de când o cunoaște nu mai are tîgna de viață și totuși îi pare, că numai de atunci a început să cunoască bucuriile vieții?

— Te duci dar', — îi dîse. Mă întrebă apoi cu glas duos: Și când ne vom mai vedea?

— Nu sciu, — răspunse ea.

Atîta fu tot ce-și vorbiră la despărțire. Ce era să mai întrebe și ce putea să-și mai spună? Că nu se vor uita? Dar' amândoi erau convinși despre aceasta.

Din clipa în care n'a mai vșdut-o, Nicu simția că tot mai tare i-se întunecă sufletul.

Ilona plecă în ziua următoare. Era multă lume adunată pe uliți și mai ales se îmbulțiau pe unde era să treacă nemeșii, care se duceau la Oradea-mare.

Printre acești oameni era și Nicu.

Când zări ceata de călăreți de pe lîngă căruțe, își puse toate silințele ca să ese din

popor și să se apropie, poate va mai vedea odată pe Ilona.

Ungurimea strînsă pe strade se uita cu ochi dușmani la ciobanul de Român, care se îmbrăncia pe acolo, și de nu era așa tîner, cu o așa față blîndă și frumoasă, poate îl și arestau!

Străbătînd în sfîrșit până la căruțe și vșdînd în una din ele pe Ilona, nu-și mai deslîpi ochii de pe ea. Câtă vreme treceau prin oraș, Nicu putu să meargă alături de căruțe.

Ajunghînd însă afară din oraș, cei din căruțe dădăru bîciul căilor, ceata începă a merge mai iute, așa încot el nu se mai putu ținea de ei. Apoi chiar de ar fi putut fugi, ce ar fi dîs soldații vșdîndu-l fugind după ea?...

Se opri deci pe loc, după-ce eși din oraș. Ceata se îndepărta tot mai tare. Nu se mai vedea decât praful ce lăsa în urmă, când Nicu se trezi și se întrebă ce să facă...

Să se întorcă la oi? Să plece pe urma Ilonei ori să se prăpădească acolo pe loc, simția că nu mai poate trăi fără de ea?...

Ce să facă?

Uită și de turmă, și de frați și părinți, uită chiar și de el însuși, numai la un lucru se gîndia: trebuie să mai vadă odată pe Ilona.

Stăpînit de gîndul acest, se sculă de sub arborele sub care se aședă să odihnească puțin, și plecă înainte, înainte pe drumul pe unde se duse Ilona: un drum lung, nesfîrșit de lung. Trece printr-o mulțime de sate, până ce a patra zi ajunse aproape de Oradea-mare. Cât nesomn, câtă sete și foame a răbdat până-ce se ajungă aici.

Era noaptea tîrziu când ajunse atît de aproape, încot se vedea lumina din oraș și focuri pe cîmp.

Apropiîndu-se tot mai mult de oraș, auzia din când în când câte un strigăt puternic mîrit încă și de liniștea nopții.

„Vor fi pe semne nisce ciobani cu turmele, și strigă să-și țină de urit unul altuia”, dîcea în sine Nicu.

Dar' mai auzia și nechezat de cai și vedea din seamăn afară multe focuri, ear' la lumina focurilor par'că mai strălucia ceva.

Era lagărul unguresc acolo...

Ce-i pasă însă lui Nicu, că el se apropie acum de dușmani, că este în primejdie, în gura morții?...

El mergea înainte frămîntându-și mintea cum și ce să facă ca să întîlnească pe Ilona.

Și cum se apropia așa, adîncit în gînduri, deodată aude că strigă cineva din apropiere într-o limbă necunoscută lui.

„Cine o fi ăsta și ce o fi vrînd, de sbiară așa tare la mine”, se întrebă Nicu, și se apropia de acel om, pe care abia îl zăria la întunec.

„Dar' cine ești de sbieri așa”, dîse Nicu, auzînd și a doua-oară strigînd pe omul, care nu era decât la vr'o cățiva pași de el.

Acesta mai strigă odată ca-și-cînd s'ar teme de vr'o primejdie.

„Măi, dar' de fricos neam mai ești”, și nici nu sfîrși bine vorba, când dintr-odată se descără o împuscătură, la a cărei lumină zări că are a face cu un soldat...

Dar' tot în această clipă și cădă jos la pămînt... Glonțul din pușca Ungurului —

era un soldat unguresc care-l împușcă — îi străbătă drept în piept.

Era un păzitor de tabără cel care l'a împușcat, peste care a dat din nenorocire bietul Nicu, și pe care nu-l înțelesese când îi dîcea să se oprească pe loc, să spună cine e... ..

Prin tabără ungurească numai decăt se lăți vestea despre ceea-ce s'a întemplat.

După împușcătura străjii îndată se strînsă vr'o cățiva soldați, ridicară pe Nicu, și-l duseră aproape de foc. Aci vșdură apoi pe cine au împușcat. Pe un biet cioban! Se uită toți cu milă la el, căci avea o față blîndă Nicu, încot și pe cel mai neîmpăcat dușman l'ar fi îmblîndit, l'ar fi făcut să-i fie milă de el... ..

Dar' ce a căutat acest om pe aici, se întrebau soldații maghiari între ei.

Unii dîceau că a fost spion, și că bine a făcut straja de l'a împușcat. Alții dîceau că nu are acest tîner față de spion, cine scie ce nenorocire l'a adus pe aici...

Nicu însă nu putea să mai vorbească, chiar dacă soldații l'ar fi putut înțelege în limba lui, căci abia mai rștula.

Și în timpul când îi făceau soldații maghiari judecata se auzi dintr-o parte strigînd cineva cu un glas subțire:

— Să nu i-se facă nimic ciobanului!

Era o fată tîneră și frumoasă, era Ilona, care găsindu-și aici fratele seu căpitan, rămas în tabără până-ce se va face pace.

Auzînd, că păzitorii au împușcat un cioban tîner, care voia să străbătă în tabără, se gîndi numai decăt că acesta trebuie să fie Nicu, inima îi spunea asta, și se grăbi să-l mai vadă odată în viață...

Editura si tiparul Institutului tipografic, societate pe actii in Sibiu, sub responsabilitatea lui Ioan Popa Necsa